

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ «СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
ВИМІРИ»

24 травня 2024 року

Одеса

УДК 321(477)(063)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27.06.2024 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – доктор політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Швець С. Л. - кандидат політичних наук, викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Горобець Василь – аспірант першого року навчання ОНП «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Левенець Михайло – студент 4-го року навчання спеціальності 052 «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри: матеріали всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 травня 2024 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2024. 82 с.

УДК 321(477)(063)

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2024

© Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2024

ЗМІСТ

1. Бурлака М. С., Проноза І. І. РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СВІТОВОМУ БАЛАНСІ СИЛ 5
2. Варіченко Д. О., Дмитрашко С. А. ДЕКОЛОНІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В МИСТЕЦТВІ І КУЛЬТУРІ: ЩО МИ НЕ МАЄМО ПРАВА ЗАБУТИ? 8
3. Горобець В. В. ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНОМУ СВІТІ 13
4. Долженков О. Ф., Гринько К. ВИКЛИКИ СУЧАСНИМ ДЕМОКРАТІЯМ 15
5. Дяченко О. В., Наумкін І. О. МЕДІЙНА ПРОДУКЦІЯ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКО-ІМІДЖЕВОЇ ФУНКЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ БЛОГ-ДИСКУРСІ 18
6. Замфірова А. К., Проноза І. І. ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СУСПІЛЬСТВА 21
7. Казюк А. В., Музиченко Г. В. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА І ДЕМОКРАТИЧНЕ ВРЯДУВАННЯ 25
8. Калашінська М. В. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИЧНОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ 28
9. Кириченко Є. В., Проноза І. І. ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ПОЛІТИЧНУ СВІДОМІСТЬ 32
10. Колодій Д. ВОЛОНТЕРСТВО ТА ЙОГО ВИДИ 36
11. Левченко Я. В., Проноза І. І. РОЛЬ МЕДІА В ПОШИРЕННІ ТА ФОРМУВАННІ ІДЕОЛОГІЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ 39
12. Манасарян А. Б., Гедікова Н. П. СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ СПІВТОВАРИСТВА В КОНТЕКСТІ КОЛЕКТИВНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ 42
13. Наумкіна С. М., Уцеховський М. Ю. ВІДКРИТІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ МЕРЕЖІ ЯК ЗАСОБИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 46

- 14.Павловський Я. Є, Гедікова Н. П. СУЧАСНИЙ СЕПАРАТИЗМ І
ФАКТОРИ ЙОГО ВИНИКНЕННЯ 49
- 15.Пустовіт А. М., Гедікова Н. П. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У
ПОЛІТОЛОГІЇ: ВІД ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ ДО
АНАЛІЗУ ПОЛІТИЧНИХ ТРЕНДІВ 53
- 16.Рідник О. В., Проноза І. І. ПОЛІТИЧНА АКТИВНІСТЬ НАТО У
СУЧАСНИХ СВІТОВИХ ПРОЦЕСАХ: ВИКЛИКИ ТА НАСЛІДКИ 57
- 17.Руцький С. В. КІБЕРКОНФЛІКТИ У ПРОТИБОРСТВІ СУБ'ЄКТІВ
ПОЛІТИКИ НА ТЕРИТОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН 59
- 18.Сацюк І., Наумкіна С. М. СЕПАРАТИЗМ ЯК ПОЛІТИЧНИЙ
ФЕНОМЕН У СУЧАСНОМУ СВІТІ 62
- 19.Сокорчук П. В. ЦІННІСНИЙ КОМПОНЕНТ ПОНЯТТЯ
КОМПЕТЕНТНОСТІ 65
- 20.Унтілова І. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ У
МЕРЕЖЕВОМУ СУСПІЛЬСТВІ 68
- 21.Фурман Г., Проноза І. І. ЦИФРОВА ПОЛІТИЧНА РЕКЛАМА:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЯХ 71
- 22.Афанасьєва А. В., Проноза І. І. ТОТАЛІТАРИЗМ ТА ЙОГО
НЕБЕЗБЕКА У СУЧАСНОМУ СВІТІ 75
- 23.Шевчук А., Проноза І. І. ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ 77
- 24.Бондаренко К., Наумкіна С. М. ХАРИЗМАТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО
ПРЕЗИДЕНТА ЯК НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ КРАЇНИ 83
- 25.Гуд А., Гедікова Н.П. МОДЕРНІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ
НА ТЛІ ВІЙНИ 85
- 26.Семенов Є., Наумкіна С. М. СУВЕРЕНІТЕТ ДЕРЖАВИ ПІД ЧАС
ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГЕННЯ 87
- 27.Владімірцов М., Наумкіна С. М. М'ЯКА СИЛА НА ПОЛІТЧИНІЙ
АРЕНІ 90
- 28.Дрищук І., Наумкіна С. М. ГРОМАДЯНСЬКІ ІНІЦІАТИВИ У
ВПЛИВІ НА ВЛАДУ 92

- 29. Шкребій К., Наумкіна С. М. ІМІДЖ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРА ТА
ТЛІ ВІЙНИ 95**
- 30. Левенець М., Наумкіна С. М. ТЕЛЕМАРАФОН ЯК
НЕЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ПРОПАГАНДИ В КОНТЕКСТІ
ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ НА ТЛІ ПОВНОМАСШТАБНОГО
ВТОРГЕННЯ 97**

*Павловський Ян Євгенович,
студент четвертого року навчання
спеціальності 052 «Політологія»
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

*Науковий керівник Гедікова Наталя Пилипівна,
д. політ. н., професор, професор кафедри політичних наук і права
соціально-гуманітарного факультету
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса*

СУЧАСНИЙ СЕПАРАТИЗМ І ФАКТОРИ ЙОГО ВИНИКНЕННЯ

Сепаратистські рухи існують в багатьох країнах сучасного світу, що призводить до виникнення локальних конфліктів, дестабілізації регіонів та порушення міжнародної безпеки. Україна є яскравим прикладом країни, що зіштовхнулася з цим викликом. Сепаратистські конфлікти часто виходять за межі державних кордонів, втягуючи у протистояння інші країни, що ускладнює міжнародні відносини та ставить під загрозу глобальну безпеку.

Сучасний сепаратизм є складною та багатогранною явищем, що виникає та розвивається під впливом різноманітних факторів. Історичні, політичні, етнічні, економічні та географічні чинники спільно визначають динаміку розвитку сепаратистських рухів у різних країнах та регіонах світу. Варто розглянути кожен з цих факторів, щоб зрозуміти природу та причини виникнення сучасного сепаратизму. Етнічні чи національні відмінності є одним із найважливіших факторів, що сприяють виникненню сепаратистських рухів. Ці відмінності можуть включати різницю в мові, культурі, історії та релігії між різними етнічними або національними групами. Мовна відмінність часто стає одним із найважливіших факторів, що сприяють виникненню сепаратистських рухів.

Етнічні або національні групи можуть мати власну мову, яка відрізняється від мови більшості нації або держави, до складу якої вони входять. Відчуття власної ідентичності та культурної самобутності часто пов'язане з мовою, тому питання збереження мови та мовних прав може стати центральним у сепаратистських рухах.

Культурна відмінність також є важливим фактором, що сприяє виникненню сепаратистських рухів. Різниця в культурних звичаях, традиціях, обрядах та святкуваннях підкреслює відмінність між різними етнічними або національними групами. Групи можуть відчувати потребу в політичній або економічній автономії, щоб зберегти та розвивати свою унікальну культуру. Збереження культурної ідентичності є важливим елементом ідентичності будь-якої групи. Етнічні або національні групи можуть бачити в сепаратизмі можливість зберегти та розвивати свою унікальну культуру без втручання з боку більшості. Релігійна відмінність також може бути важливим фактором, що сприяє виникненню сепаратистських рухів. Різниця в релігійних переконаннях може викликати напруженість між етнічними або національними групами. Сепаратистські рухи можуть виникати з метою захисту релігійних прав та свободи. Конфлікт релігійних переконань може спричинити напруженість між різними етнічними або національними групами. Напруженість між релігійними спільнотами може привести до виникнення вимог про політичну або економічну автономію з метою захисту релігійних прав та свобод.

Політичні фактори також можуть впливати на виникнення сепаратистських рухів. Недоліки у системі представництва, відсутність політичної волі з боку центральних урядів у вирішенні проблем регіонів, а також конфлікти між центром та регіонами щодо розподілу влади та ресурсів можуть стимулювати сепаратистські настрої [1]. Так, недоліки у системі представництва можуть відігравати важливу роль у виникненні сепаратистських рухів. Якщо громадяни регіону відчують, що їхні інтереси недостатньо представлені національним урядом або в парламенті, це може сприяти виникненню сепаратистських настроїв. Крім того, відсутність ефективного механізму звернення з проблемами до влади також може збільшити невдоволеність серед

громадян регіону та сприяти виникненню сепаратистських настроїв. Відсутність політичної волі з боку центральних урядів у вирішенні проблем регіонів є ще одним важливим фактором, що сприяє виникненню сепаратистських настроїв. Відсутність політичної волі центральних урядів проявляється у таких аспектах: ігноруванні проблем регіонів, відмові враховувати особливості та потреби регіонів, централізації влади та ресурсів, а також відмові від діалогу з представниками регіонів. Конфлікти між центром та регіонами щодо розподілу влади, бюджетних ресурсів, а також обмежень або спроб централізації влади є ще одним важливим фактором, який поглиблює розкол у суспільстві і стимулює вимоги про автономію або навіть сепарацію. Конфлікти між центром та регіонами можуть виникати з-за низки причин, зокрема через розподіл влади, бюджетних ресурсів та централізацію влади.

Економічні обставини також можуть бути важливим фактором виникнення сепаратистських рухів. Зокрема, відчуття економічної відсталості може сприяти виникненню сепаратистських настроїв у регіонах. Регіони, які відстають у розвитку порівняно з іншими частинами країни, можуть відчувати, що їхні економічні інтереси недостатньо уважно розглядаються центральним урядом. Це може стосуватися інфраструктурних проєктів, інвестицій та розвитку бізнесу. Регіони, які вважають себе економічно відсталими або які вважають, що сплачують більше податків, ніж отримують від центрального уряду, можуть бажати відокремитися. Також відчуття економічної нерівності може стати однією з ключових причин виникнення сепаратистських настроїв у регіонах. Централізована система управління може призводити до нерівного розподілу економічних ресурсів, де певні регіони отримують менше інвестицій та розвитку, ніж інші. Це може створювати відчуття обмежених можливостей для економічного зростання та розвитку у цих регіонах. У такій ситуації мешканці цих регіонів можуть відчувати, що їхні економічні інтереси не враховуються належним чином центральним урядом.

Такі історичні події, як війни, анексії, репресії або територіальні конфлікти часто використовуються сепаратистськими рухами для мобілізації суспільства. Вони можуть нагадувати про минулі несправди та образи, щоб змобілізувати

відчуття солідарності та об'єднання в боротьбі за відокремлення від центрального уряду. Таким чином, історичні фактори можуть мати значний вплив на формування сепаратистських настроїв та рухів у певних регіонах.

Географічні обставини можуть мати значний вплив на виникнення сепаратистських настроїв у регіонах. Наприклад, регіони зі складною територіальною доступністю, такі як острови або гірські райони, можуть відчувати себе більш ізольованими від центральної влади. Гірські території або острови, які відокремлені від інших частин країни, можуть мати власну унікальну культуру, мову та традиції. Ці регіони можуть відчувати, що їхня географічна ізоляція ускладнює їхні відносини з центральним урядом та призводить до відчуття відокремленості.

Політична підтримка зовнішніх сил також може бути важливим чинником для сепаратистських рухів. Зовнішні держави можуть використовувати свій вплив на міжнародній арені, щоб підтримувати визнання сепаратистських рухів або навіть офіційно визнати їхню незалежність. Зовнішні втручання можуть бути важливим чинником у підтримці сепаратистських рухів, надаючи їм фінансову, військову або політичну підтримку, яка допомагає їм досягти їхніх цілей незалежності або автономії [2].

Отже, сучасні сепаратистські рухи мають різноманітні причини, серед яких історичні, етнічні, релігійні, економічні та політичні чинники відіграють важливу роль. Історичні конфлікти, етнічні розбіжності, релігійні суперечності, економічні проблеми та політичні амбіції – усе це може призвести до формування сепаратистських рухів. Виокремлення та аналіз факторів, що обумовлюють виникнення та розвиток сепаратистських рухів, дозволив нам краще зрозуміти природу та походження сучасного сепаратизму.

Список використаних джерел

1. Ladner A., Keuffer N. *Measuring Local Autonomy in 39 Countries (1990–2014)*. 2021. P. 321–357.

2. Романюк Н.І. *Сепаратизм як суспільно-політичне явище сучасності*. URL: <https://internationalconference2014.wordpress.com> (дата звернення 22.03.2024).